

Resebrev Nr 17

21–28 november 1975

HELAMBUDALEN, NEPAL

Äventyrlig veckolång ensamvandring (trek) i bergen norr om Kathmandu. Del av min sju månaders resa genom Asien. Övernattade hos lokalbefolkning utom en natt på hög höjd då jag gick vilse och sov i min sovsäck. På natten hade min vattenflaska frusit till is. Dagen därpå blev det många timmars besvärlig klättring innan jag åter fann en stig som ledde till mänskliga boningar.

NEPALESISKA ÄVENTYR

21 November 1975

Jag tittar ut över en vidunderlig trakt, högt upp på vägen mot Helambudalen som är mitt mål. Sitter utanför ett litet stenhus med halmtak, och som är teservering i byn Mulkharka, 5 km från Sunderijal men 6-700 meter högre upp i bergen. Kraftig stigning som verkligen var ansträngande - men det är skönt att få jobba hårt och svettas ibland när man är van vid att leva ett drömliv.

Byn är helt präglad av miljön, terrassodlingar med ca 3 meters nivåskillnad mellan de olika terrasserna. Husen är inte samlade i en enhet utan några eller något hus ligger på varje platta, med följd att byn är väldigt utsträckt. Branterna är det mest utmärkande. Folket måste ständigt slita med att bära upp och ned. Gröda från fälten, ved uppifrån bergen, handelsvaror från Sunderijal. Stigen jag gått var en verkligt livlig kommunikationsled, hela tiden kom det grupper av män och kvinnor i bägge riktningarna med tunga bördor. Det vanligaste hjälpmedlet är en flätad korg på ryggen, som bärs med hjälp av ett band om pannan.

Klockan är 16.10, ännu skiner solen så det är varmt. Alla bergen man ser härifrån är gröna och skogklädda, nedanför dem utbreder sig den bördiga Kathmandu-dalen. Själva Kathmandu är dock utom synhåll. Bakom mig ser jag inte Himalaya utan bara en fortsättning på stigningen, det är ytterligare 400 meters stigning innan jag har nått krönet och stigen går nedåt igen till Pati Bhanjyang. Halva vägen från Sunderijal hade jag sällskap med två nepaleser som skulle samma väg. Att vi skiljdes berodde på att jag stannade kvar här för natten sedan vi druckit te. En ung kvinna, 25-30 år gammal, ammande ett barn, sköter om huset med kycklingar och får. Hon erbjöd mig att sova här och utlovade kyckling och ris till middag.

Jag har gått hela vägen från Kathmandu idag, startade kl 10. Var vid posten och sökte efter en buss till Boudnath men det vara knepigt och ingen fanns att fråga. Beslöt då att gå åtminstone en del av vägen, men väl igång kunde jag lika gärna gå till Boudnath. Och i Boudnath frågade jag efter en buss till Sunderijal för att få veta *att* någon sådan inte fanns. Det blev till att, efter en stunds vila, gå även den vägen. Grusväg genom flera fina jordbruksbyar. 13 km från Kathmandu till Sunderijal i nordvästlig riktning. Från kraftverket i Sunderijal började sedan den mödosamma klättringen uppför, uppför.

Kl 16.40, solen går strax ned, det har blivit kyligt. Känner mig frusen trots att jag klätt på mig alla mina varma kläder.

En stor grupp bärare ~~harka~~ kommit med tunga bördor på väg uppåt, de sitter nu och vilar en stund.

Så småningom fick jag komma in i huset och sitta vid den öppna härden mitt på golvet. Husbonden kom hem från arbetet på fälten och hustrun lagade till mat. Det äldre barnet låg och sov på golvet, det lilla barnet, som är stort nog att kunna gå, irriterade modern med att vilja dia medan hon höll på med maten.

Jag blev serverad mat först. Lite stekt kycklinglever med ris och kokt aubergine. Rätt gott. Därefter skulle jag betala för mat och sovplats. Kvinnan visade 5 med fingrarna, jag betalar med en 10-rupees sedel (=4 kronor), hon lämnar endast 2 tillbaka.

Förevisad min sovplats uppe på loftet med ingång från andra sidan huset. I nedre planet höll kycklingarna till, där uppe fanns vedförrådet, ett altare och så en bastmatta att sova på. Inget ljus så det fanns inget annat att göra än att rulla ut sovsäcken och förbereda för att sova fast klockan inte var mer än 19.30. Nu höll familjen på att äta sin middag, plötsligt kommer kvinnan till mig med ett litet fat med kött, så fort jag svält det kräver hon mig på de där 2 rupees som jag fått som växel.

Skönt med värmen i sovsäcken men huru mycket hellre hade jag inte velat vara i ett ljust och varmt rum. Jag märker att jag är alltför fast rotad i civilisationen för att för att klara av att leva ett primitivt liv. Jag fryser, jag saknar godis och god mat, saknar tillgång till ett eget rum och frihet att göra vad jag vill. Om jag haft sällskap vore det en annan sak, när jag var med Tomas var det enbart spännande och roligt att lämna städerna och komma till platser som Band-i-Amir i Afghanistan och Bumboret-dalen i norra Pakistan, men när jag sitter här mol allena (utan umgänge med dem jag bor hos) känns det inte roligt. Man bara längtar efter att få sova, att ha det varmt och få drömma. Lika underbart som det är mitt på dagen när man är ute på marsch och har underbara vyer framför sig lika djävliga är kvällar såsom den här.

22 November 1975

Kl 15.40, Pati Bhanjyan, jag sitter i ett stort rum på övre våningen till ett stort hus, det första huset jag kom till i denna by och där jag stannat för natten fast klockan bara var kvart över ett när jag anlände. På vägen träffade jag tre schweiziska resenärer

som jag lärt känna på bussen från New Delhi till Kathmandu. De rekommenderade detta hus, sade att det var en trevlig familj och bra mat.

Och det stämmer. Jag blev hjärtligt mottagen och blev genast serverad lunch bestående av ris, dal, potatis, sallad, okänd grönsak och ägg, mycket gott. Inklusivt 2 stycken te kostade det mig 6 Rup.

Jag är fly förbannad på en käring som bor halvvägs mellan Mulkharka och bergskränet. Efter en timmes vandring idag kom jag förbi hennes hus, hon kom utrusande och erbjöd mig te, jag accepterade. Ställde packningen utanför och följde med in i huset.

Bottenvåningen var stall för korna, övervåningen var bostad. Mörkt, ett litet fönster, öppen härd mitt på golvet, ingen skorsten men högt i taket. Stampat lergolv, tegelväggar, halmtak på stomme av trä. Fick sitta på en bastmatta på golvet och så lagade hon till te, snålt tilltaget. Det smakade bara vatten. Dessutom erbjöd hon majs som hon rostade åt mig.

Flera gånger gick hon ned och ut, jag reflekterade inte över det, då jag antog att hon såg till korna. Efter ett tag säger hon till mig att komma ut i solskenet istället, betydligt skönare där, och ta med mig te och popcorn. Satt sedan där ytterligare 20 minuter. När jag skulle betala blev jag uppkörd-betala 3 rup. Men det var inte det värsta. Det upptäckte jag först när jag kom till Pati Bhanjyan och packade upp ryggsäcken. Då finner jag att någon varit och snokat i den, saker låg huller om buller. Bruna tröjan stulen, den hade legat överst, muggen i ena sidofacket stulen, pennan i ett ytterfack borta, ett brev uttaget från sin tidigare plats, låg nu överst i säcken. Fan också-satkäring!

Visserligen borde jag anat oråd för remmarna gick inte genom översta öglorna och en rem var snodd men det föll mig aldrig in att det kunde vara fråga om stöld utan jag antog att det var jag själv som varit slarvig på morgonen.

Än på natten i Mulkharka så behövde jag kissa hela natten men det var för omständligt att gå ned från vinden i mörkret så jag försökte hålla mig. Kl 5 var jag dock tvungen, gick trappan ned bara för att finna dörren låst, både dörren ut och den in till familjens bostad. Jag var inlåst. I desperation tvingades jag förorena inomhus, i ett hörn på vinden.

Kände ingen lust att stiga upp, låg kvar tills kl 7. Käkade sedan egna smörgåsar och kex innan jag klädde på mig och gick ned. Drack två koppar te innan jag började gå, kl 8. Efter en kort stund var jag redan så svett att jag fick ta av mig tröjorna. Det var

fruktansvärt brant till en början, därefter kom jag upp på några skogklädda plåtåer, dessemellan kraftiga uppförbackar. Fjällmassiven började synas i fjärran. Efter att ha uppnått krönet blev det lika brant nedför. Pati Bhanjyan ligger på samma nivå som Mulkhar-ka. Byn ligger mycket vackert med alla snöklädda berg som bakgrund till ett frodigt grönt terraslandskap.

Mina fötter har blivit ytterst sargade av vandringen. Jag har fått blåsor överallt, som jag har omplåstrat på bästa möjliga sätt. Hemskt att gå med dem ändå.

Jag har företagit en kort promenad i byn, fann en affär som emellertid inte sålde några livsmedel med undantag för kex. Det fick bli min proviant. Byn ligger på skuggsidan nu på eftermiddagen, solen försvann redan vid 15-tiden och nu är det kallt. I mitt hus fånns en son, Lakshman Giri, som talar hjälpligt engelska. Han går ej i skolan men han har lärt sig språket genom turisterna som passerat hans by genom åren. Typiskt för Nepal och Indien.

Jag sitter på rummet, ovanpå sovsäcken som jag rullat ut på bastmattan på golvet. Jag har blivit bjuden på några mystiska frukter, röda, tomatliknande, växer på träd, söta och goda om man bara äter någon, äter man många blir man helt torr och sträv i munnen. De första blev jag bjuden på, men sedan har jag betalat 1 rup för ytterligare några.

Kl 19.50, jag har fått låna en liten fotogenlampa så att jag kan läsa Marco Polos resor. Här är varmt och skönt - jag fick precis en lerkruka fylld med glöd från spisen för att jag ska få det riktigt varmt.

Middagen visade sig vara identisk med lunchen, men var utomordentligt välsmakande och god.

Tidigare klädde jag på mig alla varma kläder och drack lite whisky för att inte frysa men nu är det inte fråga om det. Tyvärr får jag inte borsta tänderna idag heller, eller gå ned och kissa, ty man har redan låst dörren för natten. Folk börjar dra sig till sina rum, snart är det dags att gå till sängs. Jag har redan beställt hurdan frukost jag önskar imorgon - chapaties, ett ägg och te.

Jag har samtalat en stund med den unge, engelsk-kunnige killen och fick veta att han sköter en affär i byn. I detta hus bor 3 generationer. 8 syskon, men flera av dem bortgifta, en bror flyttat till Kathmandu, en annan fått ett eget hushåll. Familjen är hinduisk och man utövar dagligen flera religiösa ceremonier. Jag blev vittne till en sådan under eftermiddagen.

23 November 1975

Kl 16.15, hos en sherpafamilj, halvvägs mellan Gul Bhanjyan och Kutumsang. Familjen är ett yngre par med 5 barn, vi sitter i deras stora allrum på andra våningen. En hund och några hönor håller också till här inne (hunden äter upp hönsspillningen), korna har nedervåningen. Jag kom hit för en halvtimme sedan, jag har fått rostad majs att äta och gott te med mycket mjölk i. Tvättat av mig all svett och smuts och bytt till varma kläder.

Imorse gick jag upp 7.15. Frukosten blev som lovat, jag kompletterade med egen medförd ost. Betalade 10 rup. för övernattnings, middag och frukost. Iväg strax efter kl 8 efter att ha borstat tänderna. I affären inhandlade jag 5 små paket kex och en Vick, 6.5 rup.

Stigen gick helt jämnt till en början, på en plåtå, men därefter blev det stigning av. Ent uppför hela tiden. Emellertid anslöt jag mig till en grupp nepalesiska bärare och gick med dem i kolonn uppför berget i sakta mak - men precis lagom snabbt för att inte bli trött. Svetten rann och man andades häftigare än vanligt, men inte en enda gång behövde jag vila på hela uppvägen, som tog 1½ timme. Då var jag uppe på en plåtå, med en mängd hus (hela berget var uppodlat), som stigen ledde mig förbi innan det åter blev dags för stigning. Nu var jag ensam utan draghjälpenast gick jag alltför fort, tvingades göra långa pauser och kände mig trött.

Toppen nådd, Chipling, därifrån blev det sedan en behagfull vandring igenom sval skog, en lätt skogsstig. Här mötte jag en kille med ryggsäck, nepales, kom ifrån Gosainkund - några enastående fina sjöar på 5000 meters höjd 2 dagsmarscher norrut, vi samtalande en stund. Besvärlig väg dit upp och dessutom bor där inga människor vilket nödvändiggör eget tält och medförd mat. Jag för min del har medvetet valt att bo och äta hos folk på vägen vilket begränsar mig till att vandra nedanför odlingsgränsen på ca 4000 meters höjd.

Killen jag pratade med var guide för ett resesällskap, och efter en stund kom också 5 personer, uppenbarligen svenskar, utan packning och med dem kom också ett antal bärare. I Kathmandu finns det ett flertal s.k. trekking-agenturer som erbjuder just kompletta paket med guide, kock och bärare som sedan för med sig tält och all mat. Det sättes att vandra i Himalaya tycker jag verkar värdelöst, om man nu inte ska upp till de verkligt avancerade målen. Att leva med folket uppe i bergen och att känna tillfredsställelsen av att efter en slitsam vandring ha uppnått något underbart, att uppleva den sagolikt vackra miljön motiverar mig till att vandra ensam.

Kommen till en solig glänta slog jag mig ned, luftade fötterna, åt bröd med ost och kex. Läste Marco Polo och hade det skönt. Satt där en timme. Sedan nedför till Gul Bhanjyan, mest långsamt nedåt lut, närmast byn brantare. Jag hade avsett att stanna här för natten men av flera orsaker gjorde jag det inte. Blev fullkomligt uttittad men ingen frågade mig om jag sökte sovplats, jag promenerade rätt igenom byn.

Kl var 13.30, från Gul Bhanjyan åter kraftig uppförbacke, brant, skogklätt berg, inga hus. Jag satsade stenhårt och på $1\frac{1}{2}$ timme hade jag nått toppen. Fyllde min vattenflaska i en bäck.

Lite skrämmande var att det nu var helt öde på folk, inga hus och inte längre några karavaner av bärare (som det varit hela vägen till Gul Bhanjyan), jag började befara att jag skulle tvingas sova under bar himmel. Efter toppen gick jag länge igenom skogen, stigen svagt lutande nedåt. Efter 45 minuter kom jag så till bebodd bygd igen, flera hus. Jag frågade direkt i ett av husen om jag kunde sova där, och det gick bra.

Imorgon skall jag fortsätta mot Kutumsang. Kl är 16.50, jag fryser om fingrarna, tur jag hunnit skriva innan mina köldkänsliga fingrar gör det omöjligt. Mina fötter är lika eländiga som igår.

Mannen i huset är 35 år, frun 27, minsta barnet är 1 år gammalt men diar fortfarande. Man är sherpas, ett folkslag besläktade med tibetaner, och med ursprunglig hemvist bortåt Mount Everest, väl anpassade för ett liv på höga höjder.

Maten vi åt bestod av ris, grönsaker, potatis och rikligt med starka kryddor. Vi satt hela familjen och jag runt den öppna elden och hade det gemytligt. Plötsligt bröts dock friden kl 18 då ett stort sällskap kommer, med 2 trekkande turister, en canadensare med holländsk hustru, ca 40 år gamla. Han civilingenjör, internationella projekt, placerad i Hong-Kong senaste 3 åren, därifrån har de företagit turistresor till Bali, Nepal m.fl. platser ett flertal gånger. Till sin tjänst hade de en guide, 2 kockar och 4 bärare. Massor av mat för att hålla uppe ett så stort sällskap.

De drog in i huset, hade kommit norrifrån från Gosainkund. Detta hus var det första de kommit till, längre upp finns bara spridda herdeböningar som står tomma nu under vintern.

De medförde en stark fotogenlampa, och mot ersättning till värdfamiljen lagade de till sin middag inne i huset. All maten upppackad och så vidtog tillagandet - som kom att vara i 3 timmar. Ty först lagades middag till canadensarna - soppa, huvudrätt, kaffe. Därefter mat för guiden och kockarna, slutligen för bärarna.

För min del innebar deras ankomst att jag reducerades från att vara hedersgäst till att bli en passiv åskådare. Även värdfamiljen kom till att sitta i bakgrunden och var tyst, men verkade trivas ändå. Sällskapet betalar ju rikligt.

Canadensarna var mycket hjärtliga, speciellt om var snackglad och hade mängder av åsikter om människorna i Nepal. Präglad av okunnighet och fördomar. Folk i Nepal tvättar sig aldrig, de saknar tibetanernas flit och initiativrikedom etc. När de fick kännedom om mina antropologiska kunskaper blev de mycket intresserade, ville ha min bekräftelse på sina egna antaganden om folket här. Omöjligt att ändra deras attityder.

En av kockarna såg till att värden hämtade sin hembrända sprit, kallad rakshi, som han förvarade i en jättekruka på säkert 25 liter. Massor av gånger fylldes sedan glasen med en svag sprit. Då canadensarna ansåg mig som sin gäst blev även jag serverad.

Den ene kocken blev rejält berusad och tog då ned 2 heliga trummar från väggen. Dessa användes vid sjukdomsutdrivning och då utav en lama (man är lamaister), så värden blev helt bestört - det är farligt att tillkalla den gud det gäller annat än vid sjukdom. Men i övriga sällskapet väckte det enbart munterhet när kocken förevisade hur sjukdomsutdrivningen tillgår.

För canadensarna satte man upp tältet utanför huset och de drog sig dit när de hade ätit. Jag satt kvar bland de andra. Blev bjuden på kokt potatis med chilipeppar. Samtalade med guiden, en ung kille från Pokhara som har egen trekking-agency i Kathmandu, mycket trevlig och intresserad av min vandring.

Kl 21 borstade jag tänderna och lyckades få lägga mig, på en bastmatta på golvet. När sällskapet äntligen ätit färdigt blev det upp-
röjning och därefter lade sig alla att sova, hela golvet fylldes av so-
vande människor.

24 November

Steg upp kvart i 7, svalt ute med solen värmdes snart upp. Hämtade vatten i en bäck 200 meter från huset till min vattenbehållare. Åt sista biten av mitt bröd och osten som frukost, av värden fick jag en kopp te. Sällskapet satte igång med frukosttillagning men jag hade definitivt inget intresse att övervara den utan strax före 8 lämnade jag platsen. Farväl till canadensarna som erbjöd mig en skjorta, vattenreningstabletter o.a., och jag betalade värden 4 rup. för allt jag blivit förplågad med sedan jag kom dit! Så iväg.

Efter en stunds behaglig skogs promenad bar det uppför. Fruktansvärt jobbigt, brant flera kilometer uppför, mestadels skogsklätt, dessemellan stenig betesmark. Ingen odling.

Jag var nu uppe på den högsta höjd jag skulle få uppleva på hela turen. Väl avklarat det inledande berget blev det betydligt lättare sedan. Endast lätt sluttning eller helt jämnt. Skog, betesmarker, sommarvisten men inga fasta människoboningar. Här uppe började jag plötsligt möta massor av bärare kånkande

på stora bambuknippen eller något liknande som växer här uppe. Av detta tillverkas korgar, mattor och rep.

Underbatt i solen men höjden gjorde sig gällande och jag tvingades ta på mig såväl tröja som vantar. Jag hade kvar två paket kex som jag åt upp vid en paus, och drack vatten.

Så när kl var 12.30 klarade jag av en sista brant uppförsbacke och befann mig då på det absoluta krönet. På andra sidan utbredde sig den väldiga Helambu-dalen som var mitt mål. Stigen svängde av åt väster vidare upp mot Gosainkund. Jag tittade på kartan och trodde mig vara vid Tore Pati, och att jag härifrån skulle ta en mycket brant stig nedför ~~ned~~ till byn Malemchi i Helambu-dalen, ca 1000 meters nivåskillnad på några få kilometer, kartan anger en varning för brant. Trots detta trodde jag det skulle bli en enkel sak - visserligen var det brant men det var ju ändå nedför. Guiden jag pratade med igår sade till mig att det skulle ta 2½ timme till Malemchi från Tore Pati.

Men allt skulle bli annorlunda. Jag kom att uppleva en fruktansvärd eftermiddag, fylld av panik av samma slag som jag hade i Lahore, Pakistan (en annan historia).

Allt gick perfekt under 1½ timmes tid, skönt med solsken, en helt makalös utsikt och nedförsbacke. Jag hade funnit en stig som var väl upp-trampad och synlig fast gräs täckte den till stor del.

Det blev allt brantare, jag tvingades sitta på ändan för att inte trilla. Kom så ned till ett sällskap män som höll på med att skörda bambu. De satt vid en öppen plats med lägereld. På grund av detta blev jag övertygad om att det nu inte var långt till Malemchi. Dit ville jag komma så fort som möjligt, därför stannade jag inte till hos de nepalesiska bärarna och frågade dem efter vägen utan jag bara passerade dem och fortsatte nedåt.

Men nu började djävligheterna. Jag tappade stigen, det gick inte att skilja den ifrån alla de gångar som bambuskördarna gjort genom vegetationen. Brant, jag tänkte att nedåt måste jag så därför banade jag mig väg igenom en snårskog av bambu och taggiga buskar, gled nedför meterhöga branter, tog mig över nedhuggna jätteträd (hela sluttningen var skogklädd) för att efter en halvtimme, våt av svett, befinna mig vid branten ned till en flod med dånande fall. Jag lyckades ej ta mig ned till den - och vågade inte heller för det var ovisst om det var rätt väg. Istället följde jag floden jämsides. Men plötsligt finner jag ett 50 meters stup framför mig. Jag befinner mig på en plåtå (fast brant sluttande) och det finns inga möjligheter att ta mig nedför.

Då beslöt jag att ta mig åter till bambu-bärarnas läger, men det blev betydligt besvärligare än det varit att sig nedför. Jag kämpade som ett djur rätt igenom buskagen, svårt med ryggsäcken. Rev sönder armarna, svetten flödade. Kunde inte finna riktigt varifrån jag kommit

heller, började bli helt ifrån mig. Plötsligt hörde jag dock svaga röster och jag banade mig väg mot dem. På så sätt kom jag efter ett tag upp till eldplatsen men fann den nu övergiven. Och rösterna - de kom uppfifrån. Männan hade alltså inte kommit från Malemchi som jag tagit för givet, utan uppeifrån Tore Pati.

Jag fruktade nu att jag var på fel väg, att jag tagit en stig nedför bergen alltför tidigt, jag hade kanske ännu inte nått Tore Pati då jag övergav den stora vandringsleden. Men å andra sidan föreföll terrängen att stämma in med kartans angivelser.

I ett sista försök att komma nedför stupet tog jag mig åt andra hållet än innan, ned till en bäck som jag hoppades kunna följa nedströms, men redan efter 10 minuter blev det till att vända om igen. Även här var det samma 50 meters stup som hindrade all vidare framfart.

I detta skede funderade jag på att som en sista utväg, och i enlighet med kartan (om jag nu var på rätt ställe!) ta mig tillbaka till den första floden jag stött på, ta mig över den på något sätt och sedan hoppas på att en stig skulle fortsätta på andra sidan vidare nedför.

Men klockan var redan 16, solen hade försvunnit bakom berget, det blev genast kallt och med min svett kylande var det inte värt att göra några som helst, eventuellt fruktlösa, försök nu längre utan jag beslöt att ta mig åter till eldplatsen och övernatta där.

Det värsta var att jag inte hade med mig någon mat. I visshet om att jag skulle nå Malemchi före kvällen hade jag ätit upp vad jag hade. Emellertid hade jag med mig en 37:a sprit från Kathmandu och den fick hålla mig vid liv. Jag tvättade av mig, bytte T-shirt och klädde sedan på mig alla kläder jag hade med mig. Fick liv i brasan genom att blåsa på glöden, som ännu fanns kvar. Genom att sitta tätt intill brasan slapp jag frysa medan kölden slöt sig allt mer omkring mig i natten.

Alltför uppjagad och fylld av oros känslor för att skriva dagbok blev det Marco Polos resor i svensk översättning som fick tjäntgöra som tidsfördriv. Läste ut boken innan kvällen var slut. Lade mig vid $\frac{1}{2}$ 8 i sovsäcken med alla kläder på. Trots det blev det en kylig natt, frös om fötterna. Värst var dock den molande oros känslan hela natten inför hur det skulle gå imorgon, utan mat och utan något speciellt hopp om att hitta rätta vägen.

Sov i alla fall och steg ej upp förrän solen började stryka över omgivningarna till eldplatsen vid 7-tiden. Vattnet i min behållare fruset till en isklump!

25 November 1975

Med fruktansvärd träningsvärk efter gårdagens strapaser satte jag åter igång försöken att ta mig vidare nedför berget. Efter att ha tinat upp i solen och druckit lite vatten gav jag mig i väg kl 8. Banade mig väg genom skogen ned till floden, rev mig ytterligare och fick bråte i skorna och innanför kläderna men var ihärdig. Inte en flod utan flera strömmar, jag lyckades utan större problem ta mig över till den bortersta. Så nedför denna, där låg en trästock som jag tänkte glida nedför. För detta tvingades jag ta av mig ryggsäcken och ha den främför mig. Men då inträffar vad som kunde ha blivit en allvarlig incident. Stocken var glashal överst där den var våt. Jag tvingas släppa ryggsäcken som trillar 2 meter ned, hamnar upp och ned nedanför fallet överstänkt med vatten. Själv glider jag lika hastigt men av ren tur kommer jag så lyckligt att jag fick ett ben på var sida om stocken och lyckades hålla balansen.

Glädjen att ha klarat mig helskinnad och ha kommit lite nedåt varade inte länge. Det visade sig närmast komma ett fall på 5 meter, omöjligt ta sig nedför. Tillbaka upp kunde jag inte heller ta mig, återstod att klättra upp på ena sidan och ta mig över de olika strömmarna igen med allehanda besvärligheter.

Nu upptäckte jag emellertid en hittills osedd möjlighet att komma nedanför vattenfallet, en enda möjlighet och grep denna chans. Hivade mig nedåt till floden över väldiga stockar och lyckades ta mig över på andra sidan.

Och där upptäcker jag till min stora lycka en stig som leder vidare. Brant uppför några meter, sedan nästan jämn mark genom skogsterräng. Efter 15 minuter kom jag åter ut till floden, fast nu ytterligare ett fall längre ned. Över floden, sedan lätt sluttande skogsstig korsande flera småbäckar. Glad över att ha återfunnit vägen stannade jag till vid en sådan kl 10 och tvättade av mig all smuts och bråte.

Mitt hopp om att snabbt komma till Malemchi visade sig dock vara falskt. Timme efter timme efter timme skulle jag få vandra. Passerade ett skogshuggarläger (ingen där), därifrån mycket brant nedförslut tills jag åter nådde floden jag kämpat med sedan igår.

Istället för att fortsätta följa den nedåt ~~här~~ stigen över floden och lämnade den sedan för gott. Det blev istället att släpa sig brant uppför i en halv timme. Sedan gick stigen mestadels parallellt utmed bergssidan hela dagen. Flera gånger nedstigning till en bäck, forcering av denna och så åter upp.

Passerade några fåbodar men såg inte skymten av människor. När kl var 13 kom jag ut på en annan stig, som kom norrifrån och som ledde nedåt och nu började äntligen nedstigningen. Jag skulle dock få kämpa mig nedför ytterligare 2 timmar på en lerig skogsstig, mycket brant, och över otäcka stenraviner innan jag äntligen kl 15 kommer till mänskliga boningar.) 4 stycken hus med fält omkring, högt uppe med en magnifik utsikt över Helambu-dalen.

Utanför ett av husen satt en grupp människor i solskenet, och jag närmade mig dem och undrade huruvida jag kunde få övernatta där. Sällan har jag känt en sådan otrolig känsla av befrielse och förlösning som i denna stund efter känslorna av panik och hopplöshet på morgonen.

Det var inte Malemchi jag kommit till, utan platsen kallades för Topashi. Till Malemchi var det ännu några timmars vandring. Att jag gått totalt fel stod nu helt klart. Jag kan aldrig ha varit vid Tore Pati när jag svängde av från huvudleden. Fantastisk tur att jag likväl kommit till rätta. Att det inte var Malemchi jag kommit till var mig totalt likgiltigt. Jag var lycklig över att vara räddad.

Otroligt vänligt bemött, jag fick bo hos en av familjerna som var sherpas. Frun följde med mig bort till sitt hus, liksom barnen - en 10 årig dotter och en 5 års son, som bägge var otroligt intresserade av mig. Genast lagades det till en måltid åt mig. Ris, potatis och grönsaker. Sällan har väl en måltid smakat bättre än nu. För första gången fick jag nu dricka tibetanskt te, d.v.s. te med nykärnat smör och salt i. Jag blev helförtjust och fick dricka så många koppar jag ville.

Jag kunde inte prata med dem men det räckte med att le och att försöka härma dem när de försökte lära mig sherpa-namnen på olika bruksföremål. Det kom till att bli en underbart trevlig kväll i sällskap med familjen.

Byn Topashi har ett underbart läge med en strålande utsikt över hela Malemchi (Helambu)-dalen och förunnad såväl morgon som eftermiddagssol. I närheten ligger ett mäktigt vattenfall.

När jag ätit tvättade jag av mig och bytte kläder, sedan in i stugan igen där det nu blivit middagsdags för alla. Den trevlige fadern kommit in och även en gäst, Babu, som talade lite, lite engelska. Han var handelsman, kom från Tharkhe Gyang, här för att sälja hushållsgerråd.

Jag stod i centrum för allt intresse, och såväl fadern som den lille pojken försökte kommunicera med mig hela kvällen. ^{Far-} Fadern hade en enkel lärobok i engelska (märk att i Indien och även Nepal med sin enorma språkförbistring fungerar engelskan som förbindelsespråk mellan de olika folkgrupperna) och jag fick nu demonstrera uttal för honom och samtidigt ville de att jag skulle lära mig sherpa-orden. ^{Far-}

Hela tiden fick jag smaka på olika specialrätter, t.ex. fick jag majs-
mjölk utrört med te till en deg, att ätas till den stekta potatisen.
Majsvälling. Mjölk. Och så rakshi (som heter chang på sherpa och tibetans-
ka), som serveras varm med smält smör i.

Jag betalade 10 rup. för uppehållet, ingen tanke på att debitera
mig exakt efter hur många koppar te eller rakshi jag drack.
Enormt gemytlig stämning, njöt till fullo av att vara här efter den hems-
ka natten utomhus utan människokontakt.

När det var dags att sova fick jag en fin matta att ligga på,
invid härden, varmt och skönt.
Under kvällen hade jag druckit så mycket te att jag mitt i natten tvin-
gades upp i kylan och mörkret, krypa bort till dörren och ta mig ut för
att kissa.

26 november 1975

Tharkhe Ghyang, kl 17.10, hemma hos min gode vän från
igår kväll, Babu-köpmannen. Vi beslöt att ha sällskap idag, men då han
dröjde (han sov inte i samma hus som jag) startade jag själv ensam vand-
ringen imorse från Topashi i riktning mot Malemchi.

Tyvärr är det så mörkt i rummet att jag knappt kan läsa vad
jag skriver - inte bra för ögonen. Det står en kastrull över elden och
den enda fotogenlampan är placerad ovanför husmors plats.

Jag befinner mig i Helambu-dalens största ort, en riktig stad, högt be-
lägen ovanför Malemchi-floden, på 2400 meters höjd.
Fina trähus, 2-vånings. Övervåningen med trappa utifrån är bonin^gsdelen,
nedervåningen som vanligt i sherpas hus är stall.

I mitt hus ett enda stort rum, med ornamenterade väggar. Alla husgerråd
uppradade på hyllor på väggarna, mitt på ena kortsidan är den öppna
härden, murad, avgränsad av en trälist. EN väggfast brits där familjen
sover. I övrigt välförsett med madrasser, täcken och fina mattor att lig-
ga på (och sitta vid elden på). Balkong utanför, träornamentik på fön-
sterlister och annorstädes, traditionell nepalesisk stil.

Jag kom hit efter många om och men och efter mycken ve^hermöda
kl 15.15. Hela vägen från floden var uppför uppför och var mycket ansträn-
gande. Höll dock en jämn, långsam takt med följd att jag inte blev trött
och behövde vila, svetten rann i samma konstanta hastighet.

Sista biten passerade jag en amerikansk kille som varit i Gosain-
kund och kommit hit via Malemchi, den rätta vägen över Tore Pati (utan
problem). Han höll dock en betydligt långsammars takt än jag och kom
efter, och jag har ej sett till honom här i Tharkhe Ghyang.

Efter hitkomsten, i sällskap med Babu, fick jag träffa hans unga
hustru och 3 barn. In i huset med packningen.
Babu är försäljare av husgerråd, därav en väldig mängd i huset, därav hans

besök i Topashi igår ,därav flera enerverande avbrott idag på vår vandring då han skulle stanna för handel på flera ställen.

Nåväl,efter att ha tvättat av mig företog jag en promenad runt i byn, ned till centralkpunkten som är det buddhistiska klostret Tarkhe Ghyang. Stor stenbyggnad med muralmålningar, beläget främst i byn med en makalös utsikt över Helambudalen, mot Malemchi på andra sidan. Klostret var tillbommat för dagen men jag kikade in genom fönstren. Bebyggelsen väldigt tät, trånga passager och så stora nivåskillnader i Tharkhe Ghyang, byn som etablerats kring klostret. Mycket vänliga människor. På ett ställe inbjöds jag i huset av en flicka, ett prydligt och fint hus. Här blev jag erbjuden husrum, men jag var ju redan uppbunden till Babu.

Jag kom över huvud taget inte till Malemchi. Stigen från Topashi ledde inte dit, och väl nere på Helambudalens botten vid bron över till andra sidan ansåg jag det alltför jobbigt att vandra uppåt igen till Malemchi, 500 meters nivåskillnad och struntade i det fastän jag gärna velat komma dit. Malemchi inhyser också ett buddhistiskt kloster och med isolerade läget det har är det en mycket intressant plats. Högst upp i Helambudalen alldeles vid odlingsgränsen är det den sista byn före glaciärerna vid Gosainkund. Att jag tog fel väg i förrgår är nu uppenbart. Hade jag kommit den skulle jag ha passerat Malemchi på nedstigningen. Amerikanen jag träffade idag hade gjort det och inte haft några problem alls.

På morgonen gick jag upp kl 7. Härlig morgonsol medan det på andra sidan dalen var helskugga ända tills kl 9.

Majsgröt och potatis till frukost, rikligt med tibetanskt te till. Vid tillagandet av det kokas först teet, därefter häller man det i en smörkärna med en klump smör och rör samman det. Jättegott.

Farfadern var lika intresserad som igår av att öva sin engelska och lära mig respektive nepali och sherpa-ord. Jag fick varmt vatten att tvätta mig med, de gjorde verkligen allt för mig. Även de själva tvättade sig, de hade en kinesisk tvål.

Huset var verkligen välförsett. Ett stort lager av täcken och lakan, mycket husgerråd, rent och snyggt, en transistorradio. Föreföll vara ett rikemanshus, egendomligt nog eftersom huset ligger högst upp i dalen, långt från själva dalgången och all övrig bosättning. Häruppe fanns endast 2 gårdar.

Kl 8 gav jag mig alltså iväg utan Babu. Nedför längs en floddal, över bäcken, så snett nedåt, högt ovanför Malemchifloden. Efter ett tag missade jag stigen och det blev brant. Det syntes att folk

hade gått där men det var oländigt, stenigt, taggigt och snårigt. Kl 10 var jag emellertid nere i dalen och fann där en annorlunda typ av hus än jag sett förrut. Flätade hyddor, golvet som var bara marken täcktes av majsblast. Fortfarande sherpas dock. Helambu-dalen är deras viktigaste bosättningsområde utanför Mount Everest (som här heter Mount Chomo Lungma) regionen.

Inviterad på te till en av hyddorna. Mor, farmor och 2 barn hemma. Farmodern höll på att tvätta rep, barnen ansvarade för fåren och kycklingarna att dessa inte åt upp all den majs som låg utanför hyddan på marken på tork. Modern lagade te åt mig. Drack 3 koppar tibetanskt och även ett glas mjölk, som smakade sur. Betalning 1 rup. (som repetition 1 rup. = 40 öre).

10.15 ska jag till att gå vidare, men jag hinner inte 15 meter innan jag hör någon ropa på mig. Det är Babu som kommit ifatt mig. Nu var det hans tur att dricka te, jag väntade. Emellertid drog det ut på tiden ty han höll på med något slags affärssnack med kvinnan. Kl 11 tvingade jag iväg oss, men sedan hann vi bara gå 20 minuter, så var det dags igen. Stanna vid en hydda, på slutningen upp mot Malemchi. Han in i hyddan för transaktioner, jag förargad stannade utanför. Där blev jag serverad mjölk och spenat + en annan grönsak, och fick betala 2 rup. för det.

Äntligen iväg, ned till floden, riktig bro över, sedan åter uppför, uppför till Tharkhe Ghyang. Babu höll en rejäl fart, jag fick satsa allt för att hänga med. I gengäld gjorde vi flera långa uppehåll. Halvvägs stannade vi till vid en stuga för mat. Kokta potatisar att doppa i olika starka kryddor. +3 rup.

Kvällen hos Babu blev inte speciellt rolig. Efter allt intresse jag blev objekt för igår blev det nu en sådan kontrast. På detta ställe var jag inte någon hedersgäst, utan betraktades helt och hållet som en inkomstkälla. På hela kvällen fick jag bara 2 koppar te medan övriga familjen fick påfyllt stup i kvarten. De höll noga räkning på allt som jag förtärde för att kunna debitera mig exakt. Allting väldigt snålt. Ris, potatis, 2 ägg, ett glas mjölk till middag. Rakshi tog de 1 rup per glas. Betydligt svagare än i Kutumsang och Topashi. Tråkig stämning över huvud taget. Så affärsmässigt allting, kyligt, ointresserat. Av Babus vänlighet kvällen innan var ingenting synligt idag. De satt och snackade med varandra, endast de 3 ungarna var intresserade av mig, speciellt den yngsta skulle de hela tiden ha att peka på mig, vinka och röra vid mig.

Som vanligt 3 generationer under samma tak. Vid 1/8 fick jag mig en golvplats tilldelad, en filt att ligga på och jag fick lägga mig. De övriga satt kvar vid elden och kåkade och höll på i över en timme

till.

På kvällen smörjde man in minstingen med fett, föreföll märkligt, men framåt natten förstod jag varför. Det var svinkallt trots att det var inomhus. Jag frös i min sovsäck, måste ta på en extra tröja, frös om fötterna. I denna kyla tvingades jag likväl ta mig upp för att komma ut och kissa.

Denna dag tog min trekking-lust slut, från och med Tharkhe Ghyang som var mitt slutmål kretsade mina tankar i fortsättningen mest kring hur jag snabbast möjligt skulle komma till Kathmandu. Enligt Babu skulle det ta 4 dagars vandring till Fanchkal, ute vid landsvägen (vägen från Tina), varifrån det går bussar. Enligt min karta är det 8 mil, men då skalan är felritad är det blott 40 km. Jag längtade efter att åter komma tillbaka till kära Kathmandu.

27 November 1975

Redan kl 5 gick husfolket upp, och nu började ett mystiskt rabblande av böner som höll på i flera timmar. Babu och hans hustru rabblade växelvis. Jag trodde att något allvarligt inträffat, t.ex. att ett barn dött under natten, men så var ej fallet.

Ingen eld tändes i huset så det var kallt. Jag låg kvar tills 7.30. Då först satte de igång brasan och man lagade frukost åt mig. Kornmjöl utrört med vattnen till en deg, att äta till stekt, skivad potatis och 2 stekta ägg. Ett glas mjölk och en kopp te till.

Då det tog en fruktansvärd tid för dem att få ~~maten~~ iordning maten var kl 10 innan jag kunde ge mig iväg. Ingefär lagom för att solen började värma upp denna sida av dalen. Innan jag gick skulle jag dock betala och då blev jag upprörd. Lörup skulle de ha. Egentligen inte mycket, men för att vara uppe i Himalaya, och jämfört med vad det kostat hos mina övriga värdar var detta skandal. Lämnade Babu som ovän.

Från Tharkhe Ghyang var stigen utmärkt, bred och jämn, långsamt nedför. Inte på långa vägar lika brant som stigen från Malemchi varit. Jag gick i ett raskt tempo, längtade efter att komma till Kathmandu. Över flera bäckar. Stigen blev så brantare för att till sist komma ned till Malemchi-flodens strand. Mötte här 2 amerikanska flickor med en bärare.

Igår kväll när jag skötte om mina såriga fötter råkade jag dra av friskt skinn från den mest angripna lilltån, med fruktansvärd smärta till följd för vartenda steg. På andra foten hade jag fått en stor blåsa precis mitt under, lika hemskt. Mina plåster tagit slut, virade bandage om fötterna istället. Likväl var denna dag den mest plågsamma fysiskt. Efter en stunds vandring kommer man över plågorna, men efter varje rast var det lika hemskt att åter sätta igång.

Samtidigt längtade jag till Kathmandu. De 4 dagarna som Babu nämnde beslöt jag göra på 3. Mitt mål första dagen bli att komma ut på vad som

enligt kartan skulle vara grusväg, vid Mahenkal, norr om byn Tarangmarang.

När jag väl kommit ned nära floden blev stigen mer eller mindre jämn. Långsamt nedåt, ibland korta uppförstigningar följda av motsvarande nedför. Åt ingen mat under dagen drack endast vatten, direkt ur bäckarna.

Med alla tillflöden från alla håll blev floden allt bredare och stridare. Inte längre möjligt hoppa på stenar om man ville passera, utan de första, primitiva vajerbroarna dök upp, som såg ytterst riskabla ut.

Äntligen kl 17 kom jag till den bro som jag skulle över, stigen skulle i fortsättningen löpa på västra stranden. Också denna en vajerbro. På andra sidan skulle enligt kartan alltså en grusväg fortsätta men det var falsk information. Det var samma gångstig.

Jag beslöt övernatta här i Mahenkal, jag vandrade bort till en by med mystiska, höga hus. 3-4 våningar med luckor för fönstren. Utanför ett sådant hus träffade jag en gammal man som jag frågade om möjlighet till övernattnig. Då anvisar han mig en nisch utanför huset. Jag tror att det bara är en tillfällig placering, så jag byter kläder och tvättar mig i väntan på att få komma in i huset. Men under hela tiden står gubben och stirrar på mig, därefter låser han dörren till huset och lämnar mig där jag är och promenerar själv upp till ett annat hus, som är ett riktigt boningshus. Vad jag kommit till var bara ett spannmålsmagasin, fast det såg ut som ett vanligt hus.

Ingen i byn var intresserad av min välfärd, några stirrade på mig men ingen gjorde något. Hungrig och missnöjd packade jag ihop ooh lämnade stället. Beslöt gå vidare till Tarangmarang redan ikväll, men jag hann bara ut till leden igen så fann jag mittemot varandra två stora byggnader med flera småbutiker. Hela dagen hade jag oroat mig över att all min växel var slut, jag hade endast 100-lappar kvar vilket är hopplöst om man bara dricker en kopp te hos någon människa t.ex. Men här kunde jag inhandla 4 paket kex och fick växlat.

En kille utanför magasinet mittemot frågade vart jag var på väg. Han sa att det var en timme till Tarangmarang och jag skulle inte hinna dit före mörkret, det skymde redan. Istället erbjöds jag att få sova i ett lagerrum på andra våningen i detta hus. Det var en äldre man som hade hand om det och han gav mig tillåtelse. Av honom beställde jag också middag-ris potatis, grönsaker och ägg.

Upp på rummet, skötte om fötterna. Jag hade ett litet stearinljus kvar som jag tände men det var utbrunnet kl 19 och då blev det kolmörkt. Då gick jag ned till affärerna och frågade efter ljus eller en ficklampa men de hade ingetdera, och någon fotogenlampa fick jag inte lov att låna. Inget att göra mer än att lägga sig i sovsäcken och ägna sig åt tankar och funderingar. Arg för att inte maten kom. Först kl 20 kom den, 3 killar hade den med sig och dessutom en lampa. De stannade medan jag åt, men så fort jag var klar gick de igen och det blev kolmörkt. Till sängs för gott denna afton.

28 November 1975

Sista dagen på treken. En lång dags kamp mot en lång distans och mot fruktansvärt värkande fötter, med en enda tanke i sinnet - att hinna till Kathmandu före kvällen, duscha, byta kläder, gå ut och äta festmåltid, dricka öl och framförallt slippa att behöva uppleva ytterligare en natt som den nyss genomlidna (utan ljus, isolerad i ett litet rum).

Medan sherpa-folkets hus som tidigare beskrivits är byggda för djuren i nedervåningen och människorna i ett rum på ovanvåningen, är Newari-folkets (befolkningen i centrala Nepal inklusive Kathmandu-dalen) hus mera spannmålsmagasin. Ofta höga hus, 3 våningar, många rum. De ekologiska förhållandena avspeglar sig alltså bl.a. i denna skillnad.

För en resenär gör det den skillnaden att man som gäst hos Sherpas får bo tillsammans med värdarna medan man hos Newari får sig en liten skrubbdellad, utan eld, utan sällskap. Därför hade jag ingen lust att behöva stanna ännu en natt i Newari-land, i all synnerhet som jag fick veta på morgonen att det skulle vara möjligt att ta sig hela vägen till Panchkal på en dag.

Tydligen drack jag dåligt vatten någonstans under gårdagens vandring för på natten fick jag diarré. Upp mitt i natten, ta mig ned en trappa, ut ur magasinsbyggnaden, runt denna till baksidan för att där släppa loss. Efter ett par timmar var det färdigt igen men nu lyckades jag hålla mig tills morgonen (van som jag är vid diarréer från första 2 månaderna på denna 2:a asiatiska resa och från hela den första) då jag steg upp kl 7.

Jag befann mig nu på en avsevärt lägre höjd än de föregående dagarna, och det var därför inte speciellt kallt på natten. Vad jag däremot plågades av var små bitande djur som jag haft i sovsäcken några nätter, varje natt har jag tagit död på några.

5 rup fick jag betala för övernattnings och middagen, billigt. Gav mig iväg kl 8, utan frukost och utan tvättning. Fötterna gjorde ont redan från första stund, men som sagt man vande sig vid smärtan efter ett tag.

Enligt kartan skulle det vara soft-top road hela vägen från Mahankel, där jag övernattat, ~~y~~ till Panchkal, men i själva verket innebar det en stig (fast mycket bra och lätt sådan). Jämn, mestadels gräsbevuxen. Problemet var alla Malemchi-flodens tillflöden som man måste komma över. Här fanns inga broar mer än på ett ställe - vid Tarangmarang. Där var det en svajande vajerbro men i övrigt var det till att hoppa mellan stenar varje gång en bäck skulle forceras.

Det gick snabbare än jag räknat med att gå. Tarangmarang passerade jag före kl 9, kl 10.30 kom jag till nästa by, Malemchi Puli Bazaar. Sugan på te gick jag in i byn och där träffar jag genast en trevlig ung kille som erbjöd mig kalla drycker i sin affär. Han sålde Coca-Cola, öl m.m. Jag blev verkligen imponerad av sortimentet, med tanke på att alla varor måste bäras hit upp ifrån Panchkal och jag sett hur torftigt sortimentet varit i både

Pati Bhanjyan och i Tharkhe Ggyang.

Drack en kall öl. 65 cl mörk Star Beer (nepalesiskt öl tillverkat under tyskt samarbete). Underbart. På fastande mage blev jag lätt rusig. 14 rup för den. Genom min nye vän kunde jag också beställa mat. Hans mor som bodde i huset mittemot lagade till ris med grönsaker och potatis. Det tog en halvtimme innan det var klart, i väntan satt jag vid bygatan och vilade, tittade på folklivet och samtalade med dem som kom och ville prata. Trevlig atmosfär. 3 rup för maten och 25 paise för te, mjölkte.

11.30 begav jag mig iväg igen. Fick veta att det var 6 timmars vandring till Panchkal därifrån. Jag beslöt göra mitt bästa för att korta av tiden, men det visade sig bli exakt 6 timmar som vandringen tog innan jag kl 17.30 utmattad stapplar in på en teservering i Panchkal i sista minuten innan mörkret föll. Sista halvtimmen kämpade jag för livet för att hinna ut på landsvägen innan mörkret skulle omöjliggöra fortsatt vandring.

Hela dagen genom bördiga, konstbevattnade trakter. Newari-byar, bönder plöjande åkrarna med hjälp av årder och 2 oxar. Vänliga människor överallt, som hälsade och var trevliga.

Långsam nedförsbacke så gott som hela vägen, ända tills Talabasi. Där lämnar stigen Malemchi-floden, leder uppför ett berg till Rowa Pati (drack vatten där) för att sedan följa en annan, mer långsamt flytande flod sista biten. Allra sista stycket lämnade dock stigen även denna flod och ledde genom ett skogsparti, ca 2 km ut till stora vägen, Slutligen 1 km västerut på den fina asfalterade landsvägen (som förbinder Kathmandu med Lhasa i Tibet) innan jag nådde Panchkal.

Flera gånger visade det sig att kartan var felaktigt ritad. Broar och samhällen var placerade fel, avstånden var ej korrekta etc. Inte så underligt att jag gick vilse uppe vid Tore Pati.

Med träningsvärk, ömma fötter och med svetten rinnande kom jag till Panchkal, in på serveringen och drack 2 koppar te. Fick veta att det skulle komma en buss kl 18 i riktning mot Kathmandu. Glad över upplysningen, jag hade fruktat att behöva stanna över natt i Panchkal.

Bussen kom 18.15, fullpackad, men jag fick ändå en sittplats och njöt verkligen av det efter dagens vedermödor.

Resan blev ren mörkerkörning. Serpentinväg uppför till ett pass och därefter körde vi ned i Kathmandu-dalen. Bussen stannade på många ställen, och passagerarna hade mycket bagage med följd att det låg lång tid vid på- och avstigning. Resan som kostade 5 rup var över 20.30 då vi var framme i Kathmandu. Nepals huvudstad med drygt 200.000 invånare (i hela dalen 450.000), säte för kung Maharájádhirája Birendra Bir Bikram Sháh Deva och med landets universitet, Tribhuvan, grundlagt 1960.

Jag kunde knappt gå nu, efter att ha suttit så länge. Det kändes som nålar under fötterna. Kämpade mig i sakta mak bort till New Road, Dharma

Path och hotellet City Lodge, där jag bodde innan jag begav mig ut på trek. Men där var fullt inatt, så jag fick söka annat härbärge. Runt knuten fann jag G.C. Lodge och där erhöll jag ett enkelrum för 7.35 rup. På 6:e våningen, litet rum, inget bord, hylla eller hängare, endast en säng och en stol. Sämre än på City Lodge dit jag ska flytta tillbaka imorgon.

Nu skulle jag behöva duscha, men då klockan var mycket måste jag välja antingen det eller att gå ut och äta. Jag föredrog det senare, så jag tvättade bara av mig och bytte kläder för att snabbt komma ut. Först till en affär och inhandlade bröd, ost och jordnötssmör för 22 rup. Åt en ananasyoghurt också.

Därefter till restaurangen "Dont pass me by" och åt. Sweet&sour fläskkött med ris, pannkaka med sylt och smör och en flaska öl. 21 rup. Bredvid mig satt en super-intressant man i medelåldern som precis varit i Kina. Han hade åkt dit med en grupp-resa, men väl i Kina bröt han sig loss och for på egen hand. Blev diplomatiska förvecklingar men han lyckades till sist att fara med tåget till Hong-Kong, istället för att flyga åter med gruppen till Europa. Ursprungligen schweizare hade han varit lite varstans i världen och upplevt enorma händelser på Cuba, i Mexiko och nu senast idag hade han flugit hit från Thailand.

22.30 lämnade jag restaurangen och tog mig till rummet. Åt några mackor och satt och njöt av att ha kommit lyckligt åter till Kathmandu. Räknade ut att jag vandrat 26 km idag, och det tog mig 9 timmar inklusive korta pauser.

SLUT

ASIENRESAN 1975-76

- **Helsingfors–Tallinn–Moskva–Baku–Bandar Pahlavi**
10–16 september. Inledningen på sju månaders resa. [Resebrev 4](#)
- **Meshad-Herat-Maimana-Mazar-i-Sharif**
17–30 september [Resebrev 2](#)
- **Bamiyan & Band-i-Amir, Afghanistan** 5-6 oktober. [Resebrev 23](#)
- **Kabul , Afghanistan** 1-3 & 10-14 oktober. [Resebrev 24](#)
- **Chitral och Bumboret , Pakistan** 15-22 oktober. [Resebrev 117](#)
- **Lahore–Amritsar** 20 – 30 oktober. [Resebrev 90](#)
- **Delhi-Pokhara, Nepal** 31 oktober – 14 november [Resebrev 91](#)
- **Helambu-dalen, Nepal** 21-28 november.
Äventyrlig veckolång ensamvandring (trek) [Resebrev 17](#)
- **Kathmandu-dalen, Nepal** 15-29 november. [Resebrev 31](#)
- **Chiang Mai – Bangkok – Nakhon Sri Thammarat,**
Thailand 2-17 december [Resebrev 32](#)
- **Penang/Georgetown–Kuala Lumpur–Malakka–**
Singapore 17 december –3 januari 1976. [Resebrev 33](#)
- **Jakarta–Bali–Surabaya–Yogyakarta–Jakarta**
–Bogor, Indonesien 1-30 januari 1976. [Resebrev 34](#)
- **Colombo, Sri Lanka,** 8-16 februari [Resebrev 8](#)
- **Sri Lanka–Tamil Nadu–Kerala, Indien** 19 februari – 10 mars.
Sista etappen på resan – en månad i Sri Lanka
och 14 dagar i sydindiska delstaterna Tamil Nadu
och Kerala, varefter jag tog båten tillbaka till
Sri Lanka och slutligen flyg hem till Sverige [Resebrev 47](#)

सि नं:-

काठमाडौं

S.No:-

Kathmandu

Date

श्री ५ का/सिंकार

गृह विभाग

(अध्यागमन)

Majesty's Government
Ministry of Home Affairs
Central Immigration Office

HIS MAJESTY'S GOVERNMENT
Ministry of Home Affairs
TREKING PERMIT FOR PLACES INSIDE
Majesty's Government
Ministry NEPAL
Central Immigration Office

नेपाल भित्रका स्थानहरूमा भ्रमण गर्न पाउने इजाजत पत्र

नाम

नागरिकता

पासपोर्ट नं

ठेगाना

जान पाउने ठाउँहरू (निषेधित इलाका बाहेक):-

इजाजतको अवधि

भ्रमणको उद्देश्य

Name

Nationality

Passport No

Address

Places for which the permit is valid

(Except the Restricted Areas):-

Duration

Object of Journey

His Majesty's
Ministry of Home Affairs
Central Immigration Office

थप म्याद र ठाउँहरूको निमित्त
(Extension of the period and places)

अध्यागमन अधिकृत

Immigration Officer